

Διπλωματική Εργασία:
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Του φοιτητή: Ιωάννη Γιώρτσα
Επιβλέπων καθηγητής: Χρήστος Νεγκάκης

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή

Σκοπός και ερευνητικά ερωτήματα

1. Αίτια χρήσεως των παραγώγων από τις επιχειρήσεις
2. Κατανόηση και ορθή αποτύπωσης στις καταστάσεις
3. Κατανόηση του εργαλείου της αντιστάθμισης
4. Μέθοδοι αποτίμησης παραγώγων

Λέξεις-κλειδιά: ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 9, εύλογη αξία, Black & Scholes, παράγωγα, λογιστική αντιστάθμισης

Κεφάλαιο 2: Επισκόπηση Βιβλιογραφίας

Hull J. (2017)

Παράγωγα

- Ανάγκη κατανόησης
- Δυνατότητες τους
- Κίνδυνοι για την οικονομία

Bernhardt T. (2016)

Λογιστική Αντιστάθμισης

- Διαχωρισμός παραγώγων
- Αποτελεσματικότητα αντιστάθμισης
- ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 9

Κεφάλαιο 3: Βασικές Έννοιες Παραγώγων

Ορισμός Παραγώγων (ΔΠΧΑ 9)

Τα παράγωγα είναι χρηματοοικονομικά μέσα στα οποία:

1. Η αξία μεταβάλλεται ανάλογα με ένα υποκείμενο στοιχείο
2. Δεν απαιτεί (ή απαιτεί ελάχιστη) αρχική επένδυση
3. Διακανονίζεται σε μελλοντική ημερομηνία

Κεφάλαιο 3: Βασικές Έννοιες Παραγώγων

Τύποι Παραγώγων

- Προθεσμιακά συμβόλαια και συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης
- Συμφωνίες ανταλλαγής (Swaps)
- Δικαιώματα προαίρεσης (Options)
- Παράγωγα εμπορευμάτων
- Πιστωτικά παράγωγα

Χρησιμότητα

- Εργαλεία αποστροφής κινδύνου
- Πρόβλεψη μελλοντικών τιμών
- Ενίσχυση ρευστότητας
- Ενδυνάμωση επενδυτών
- Ανάπτυξη χρηματοπιστωτικών αγορών

Κεφάλαιο 4: Λογιστική Μεταχείριση Παραγώγων

Στόχοι της Λογιστικής Αντιστάθμισης

- Αύξηση ποιότητας καταστάσεων
- Μείωση έκθεσης σε μεταβολές της εύλογης αξίας
- Παροχή επιπρόσθετων δυνατοτήτων στους διαχειριστές

Μειονεκτήματα της Λογιστικής Αντιστάθμισης

- Μεγάλη δυσκολία και κόστος εφαρμογής
- Δυσχεραίνει την πραγματική αποτύπωση των κερδών
- Δεν αποτυπώνει επαρκώς τις πραγματικές στρατηγικές διαχείρισης κινδύνου

Κεφάλαιο 4: Λογιστική Μεταχείριση Παραγώγων

Κριτήρια Λογιστικής Αντιστάθμισης

- Επαρκώς τεκμηριωμένη σχέση αντιστάθμισης
- Υψηλή αποτελεσματικότητα αντιστάθμισης
- Υψηλή πιθανότητα πραγματοποίησης συναλλαγών (cash flow hedge)

Είδη Λογιστικών Αντισταθμίσεων

- Αντιστάθμιση εύλογης αξίας
- Αντιστάθμιση ταμειακών ροών
- Αντιστάθμιση καθαρής επένδυσης

Κεφάλαιο 4: Λογιστική Μεταχείριση Παραγώγων

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών Στοιχείων

Μέθοδοι αποτύπωσης με βάση τη μεταγενέστερη επιμέτρηση:

1. Αποσβέσιμο κόστος
2. Εύλογη αξία όπου οι μεταβολές αναγράφονται στα συνολικά εισοδήματα
3. Εύλογη αξία όπου οι μεταβολές αναγράφονται στα κέρδη ή ζημίες

Κεφάλαιο 5: Αποτίμηση και Μέτρηση των Παραγώγων

Μοντέλο Black-Scholes

- Αξιόπιστο μοντέλο αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης ευρωπαϊκού τύπου
- Αυστηρές και συχνά μη ρεαλιστικές παραδοχές για την εφαρμογή του
- Παραλλαγές του μοντέλου εισάγουν ατέλειες της αγοράς για πιο αξιόπιστο υπολογισμό
- Μεγάλη εξάρτηση από τη μεταβλητότητα της αγοράς και ανάγκη επαναξιολόγησης σε περιόδους αστάθειας.

Κεφάλαιο 5: Αποτίμηση και Μέτρηση των Παραγώγων

Μοντέλο Black-Scholes

$$C_{(S,t)} = SN(d_1) - Ke^{-rt}N(d_2)$$

$$\text{όπου } d_1 = \frac{\ln\left(\frac{S}{K}\right) + \left(r + \frac{\sigma^2}{2}\right)T}{\sigma\sqrt{T}}$$

$$\text{και } d_2 = d_1 - \sigma\sqrt{T}$$

C= θεωρητική αξία δικαιώματος

t= διάστημα έως τη λήξη

r= επιτόκιο μηδενικού ρίσκου

σ = μεταβλητότητα αγοράς

S= τρέχουσα τιμή

K= τιμή άσκησης δικαιώματος

N= αθροιστική κανονική κατανομή

Κεφάλαιο 5: Αποτίμηση και Μέτρηση των Παραγώγων

Λοιπές μέθοδοι αποτίμησης και επιμέτρησης

- Γεωμετρική κίνηση Brownian
- Διωνυμικό μοντέλο
- Ιστορικές μέθοδοι
- Σιωπηρή μέθοδος

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα

- Το ΔΠΧΑ 9 επέφερε εναρμόνιση της λογιστικής αντιμετώπισης των παραγώγων με τις πραγματικές πρακτικές
- Δόθηκε έμφαση στην έννοια της εύλογης αξίας
- Αμβλύθηκαν οι απαιτήσεις για την εφαρμογή της λογιστικής αντιστάθμισης
- Ανάγκη εφαρμογής από εξειδικευμένα στελέχη που κατανοούν τα εργαλεία αντιστάθμισης και μπορούν να τεκμηριώσουν τη χρήση τους

Κεφάλαιο 6: Συμπεράσματα

Ερωτήματα προς μελλοντική διερεύνηση:

- Ποιότητα και αποτελεσματικότητα πληροφόρησης των χρηστών καταστάσεων οντοτήτων που κάνουν χρήση αντιστάθμισης
- Δυνατότητες εναρμόνισης και διαφορά αξιοπιστίας ανάμεσα σε ΔΠΧΑ και US GAAP
- Αποτελεσματικότητα ΔΠΧΑ στην αποτύπωση και διαχείριση έκτακτων καταστάσεων και κρίσεων

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Hull, J. and Basu, S. (2017) Options, Futures, and Other Derivatives (10th edition). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Campbell, John L. & Mauler, Landon M. & Pierce, Spencer R., 2019. "A review of derivatives research in accounting and suggestions for future work," Journal of Accounting Literature, Elsevier, vol. 42(C), pages 44-60.
- Bernhardt, Thomas; Erlinger, Daniel and Unterrainer, Lukas. "IFRS 9: The new rules for hedge accounting from the risk management's perspective" ACRN Oxford Journal of Finance and Risk Perspectives 53.3(2016): 1-14.
- IFRS. (2014). International Financial Reporting Standards Board.
<http://www.ifrs.org/Alerts/PressRelease/Pages/IASB-completes-reform-of-financial-instruments-accounting-July-2014.aspx>

Τέλος παρουσίασης

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας